

Remiss av Livsmedelsverkets respektive Statens jordbruksverks redovisning av regeringsuppdrag att föreslå vilka bestämmelser på områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter som bör omfattas av ett nytt sanktionssystem

Regeringskansliets diarienummer N2018/03668/RS

Länsstyrelsen Östergötlands synpunkter

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker införandet av sanktionsavgifter i primärproduktionsledet. Länsstyrelsen tillstyrker sanktionsavgifter i ledet efter primärproduktionen.

Regeringen har tagit fram en nationell livsmedelsstrategi för att värna om vår inhemska livsmedelsproduktion. Länsstyrelsen anser att de förslag som tagits fram avseende sanktionsavgifter, när det gäller primärproduktion, kan komma att ha motsatt effekt. I vårt svar kommer vi att belysa de olika faktorerna.

Länsstyrelsen kan också konstatera att de två centrala myndigheterna, Livsmedelsverkets respektive Jordbruksverket, gör olika tolkningar. Länsstyrelsen vill trycka på vikten av att myndigheterna hanterar lagstiftningen på samma sätt. För den enskilda primärproducenten är det viktigt att myndigheterna agerar som en, för att underlätta förståelse, minska administrativ börda och få en bättre följsamhet av regelverket. Det ska vara lätt att göra rätt.

Länsstyrelsen vill också upplysa om att det idag är mycket förvirrande och otydligt för den enskilde primärproducenten avseende om, hur och var de ska vara registrerade. Det borde vara självklart att det skulle finnas en enda portal för lantbrukarna där de kan anmäla sig och att de då automatiskt blir inlagda i samtliga register som krävs. Det är idag även svårt för myndigheterna att tolka och ge råd om huruvida primärproducenten ska vara ansluten eller inte och det är orimligt att utan ingående rättslig prövning straffa en primärproducent med sanktioner för något som är så otydligt.

Länsstyrelsen avstyrker införandet av sanktionsavgifter i primärproduktionsledet

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ett system med sanktionsavgifter, istället för straff, ska införas för vissa mindre allvarliga överträdelser inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter i primärproduktionen. Vissa överträdelser som omfattas av förslaget innefattar svåra bedömningsfrågor som av rättssäkerhetsskäl bör prövas av åklagare och domstol. Risken för olikheter i bedömningsarna mellan kontrollmyndigheterna i landet är stor.

Risk för dubbelbestraffning

Flertalet primärproducenter söker EU-stöd för sin verksamhet. Bestämmelsen om journalföring av växtskyddsmedel samt om registrering i foderföretagarregistret omfattas av

tvärvillkor. Journalföringen av växtskyddsmedel ingår i spårbarheten enligt Jordbruksverkets utredning. Att förena bestämmelsen med en sanktionsavgift skulle riskera att innebära en form av otillåten dubbelsanktionering som kan slå mycket hårt och oproportionerligt mot företagen.

Proportionalitet

En sanktionsavgift på uppemot 25 000 kronor är orimlig för en brist i journalföring av växtskyddsmedel. Argumentet i Livsmedelsverkets utredning för att införa denna sanktionsavgift är att regelverket är tydligt och att bristen förekommit relativt ofta 2017. Ingen hänsyn är tagen till bristens betydelse i proportion till sanktionen. Det rör sig inom tvärvillkorskontrollen ofta om enstaka uppgift som saknas i en för övrigt korrekt journal. En sanktionsavgift baserad på företagets omsättning riskerar att slå ut företag som samtidigt drabbas av ett tvärvillkorsavdrag, där avdrag görs på alla jordbrukarstöd om överträdelse konstaterats. I vissa fall kan den sammantagna effekten av tvärvillkorsavdrag och sanktion befaras knäcka ett företags ekonomi. Brister inom journalföringen bedöms endast påverka livsmedelssäkerheten i mycket liten grad. Även därför är det oproportionerligt att belägga denna brist med sanktionsavgift.

Primärproducenterna befinner sig fler steg bort från konsumenten jämfört med exempelvis en restaurang. Detta innebär att risken för konsument är mycket lägre. De överträdelse som nu föreslås beläggas med sanktionsavgift har mycket liten inverkan på livsmedelssäkerheten. Sanktionerna blir ur den synvinkeln oproportionerliga.

Otydlighet

Flera av de brister som föreslagits att omfattas av sanktionsavgift är inte enkla att konstatera. Gällande HACCP är oklarheterna för stora, gällande vilka minimikrav som ställs på företagaren, för att en sanktionsavgift ska vara rimlig att införa.

Vad gäller registrering av primärproducenter behövs bättre register, särskilt på fodersidan, med "En väg in" till myndigheterna. Det behöver också finnas tydligare vägledningar och definitioner från de centrala myndigheterna om vilka företag som faktiskt bedöms omfattas av krav på registrering som primärproducenter där till exempel definitioner av mindre mängd är otydlig. I nuläget förstår många primärproducenter inte att de har skyldighet att anmäla sig till både ett foder- och ett livsmedelsregister. Företagen i primärproduktionen behöver enkelt kunna se vilka register de anmält sig till. Anmälan behöver bli enklare och registren mera överskådliga för företagarna.

Länsstyrelsen noterar även att Jordbruksverket och Livsmedelsverket i sina utredningar har gjort olika bedömningar vad gäller HACCP och journalföring av växtskyddsmedel.

Avgiftsstorlek

Om sanktionsavgifter ändå införs även för företag i primärproduktionen anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften bör vara en fast avgift som i vart fall inte ligger högre än den fastslagna minimiavgiften på 5000kr. Avgifterna bör heller inte införas innan de befintliga registren över primärproducenter och foderföretagare är tillförlitliga.

Vidare bör sådana bestämmelser som kan hänföras till spårbarhet och de som även omfattas av tvärvillkor undantas. Brister i journalföringen av växtskyddsmedel anges i Jordbruksverkets utredning ingå i spårbarhet varför dessa inte ska förenas med sanktionsavgift.

Således bör sanktionsavgift inte utdömas för brister i journalföring av växtskyddsmedel enligt förslaget 39 c§, sidan 4 i Livsmedelsverkets utredning.

Länsstyrelsen tillstyrker sanktionsavgifter i ledet efter primärproduktionen

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om sanktioner för företag som inte registrerat sig hos behörig myndighet i ledet efter primärproduktionen såväl vad gäller foderfabriker som restauranger och livsmedelsbutiker. Här finns förutsättningar för tillförlitliga register och det är av stor vikt att dessa också är fullständiga.

Detta beslut har fattats av länsrådet Kristina Zetterström, med länsveterinären Maria Leclercq som föredragande. I handläggningen har även länsjuristen Karin Fridell och tvärvillkorskontrollanten Mari Trogen deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Maria Leclercq
Länsveterinär

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.